

Tema Euharistiei în discuțiile comisiei mixte de dialog ortodox-luteran de la Bratislava

COSMIN PRICOP

The issue of Eucharist was a specific trait of Orthodox-Lutheran dialogues, in all their phases, starting from the paradigmatic and well-known correspondence of the 16th century, continuing with bilateral Orthodox-Lutheran dialogues and ending with the worldwide Orthodox-Lutheran dialogue. The 13th meeting in Bratislava marked the beginning of approaching this topic, focused on inquiring causes of the impossibility of Eucharistic communion between the dialogue partners. Rev. Prof. Dr. Viorel Ioniță's Orthodox answer stressed the preliminary character of the unity of faith.

Keywords: *Eucharist, Orthodox Church, Lutheran World Federation, Joint Commission, theological dialogue*

Preliminarii

Învariabil, Taina Sfintei Euharistii constituie o temă centrală a tuturor dialogurilor interconfesionale în care sunt implicate Bisericile Ortodoxe, atât la nivel regional, cât și internațional, știută fiind semnificația doctrinară a Euharistiei și identitatea pe care o conferă fiecărui credincios, dar și întregii comunități de credință, Biserica. Începând cu schimbul de corespondență din secolul XVI dintre teologii din Tübingen și Patriarhul Constantinopolului, Ieremia II,¹ trecând peste dialogurile teologice bilaterale ortodoxo-luterane inițiate în a doua jumătate a secolului XX² și până la dialogul Bisericilor

¹ Tratarea exhaustivă și analiza corespunzătoare a acestei corespondențe s-a realizat într-un mod remarcabil și până acum incomparabil de către Dorothea Wendebourg în celebra lucrare *Reformation und Orthodoxie. Der ökumenische Briefwechsel zwischen der Leitung der Württembergischen Kirche und Patriarch Jeremias II. von Konstantinopel in den Jahren 1573-1581*, Göttingen 1986. În limba română, un amplu studiu (împreună cu amănunțita bibliografie adiacentă) dedicat relațiilor luterano-ortodoxe din secolul XVI (inclusiv corespondenței dintre Constantinopol și Tübingen), a fost realizat de către Pr. Daniel Benga, sub titlul *Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă. Contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea*, București 2003.

Tema Tainei Euharistiei este tratată de Patriarhul de Constantinopol în capitolele VII, X și XIII din răspunsul pe care îl înaintează luteranilor, concentrându-se asupra identității pe care o conferă Euharistia fiecărui creștin și Bisericii întregi, prezenței reale a lui Hristos în Euharistie cu respingerea *ubiquității* și îndemnului lansat prima dată de ortodocși luteranilor de a reveni la practica și înțelegerea Bisericii primare, exprimate în doctrina Bisericii Ortodoxe.

² Dialogurile bilaterale ortodoxo-luterane ale secolului XX au debutat în 1959 cu dialogul Patriarhiei Moscovei cu Biserica Evanghelică din Germania. Întrunirile ortodocșilor ruși cu luteranii germani care au dezbătut tema Euharistiei au fost: 1. A șasea întâlnire de la Zagorsk, între 26-29 noiembrie 1973, a cărei temă generală a fost chiar „Euharistia” (a